

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 321
van **MARIUS MEREMANS**
datum: 12 juni 2020

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Vrijetijdsmonitor - Evaluatie

In 2016 hebben we de sectorale subsidies geïntegreerd in het Gemeentefonds. De Vlaams overheid wilt er toch voor zorgen dat ze de lokale besturen kan monitoren en kan opvolgen wat er in de gemeenten speelt op het vlak van vrijetijdsaanbod en -participatie. Daarom werd de vrijetijdsmonitor in het leven geroepen. Deze verzamelt verschillende gegevens over het vrijetijdsaanbod en de participatie in de Vlaamse gemeenten.

De vrijetijdsmonitor maakte begin 2019 niet de beste start. Heel wat cijfers die gepresenteerd worden, bleken niet geheel correct te zijn.

Vorig jaar werd daarom een evaluatietraject opgestart voor de lokale vrijetijdsmonitor met het oog op de nieuwe bevragingronde in 2021. Het evaluatietraject zou lopen tot juni 2020. Daarbij zouden ook lokale besturen bevroegd worden.

Een belangrijk aandachtspunt van de evaluatie was onder andere het verminderen van de planlast voor de lokale besturen en het ontsluiten van andere reeds bestaande data zoals deze van de steunpunten. Daarnaast bleek de monitor ook voor de jeugdsector niet altijd even toereikend.

1. Is de evaluatie van de vrijetijdsmonitor reeds afgerond? Wat zijn de belangrijkste pijnpunten en hoe wil men die verhelpen?
2. Welke lokale besturen werden er geïnterviewd? Wat waren hun voornaamste opmerkingen en suggesties?
3. Op welke manier wil men de planlast voor de gemeenten verlagen en de accuraatheid van de tool verhogen?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 321 van 12 juni 2020

van **MARIUS MEREMANS**

1. De evaluatie is zoals vooropgesteld afgerond in juni 2020. In opdracht van de administratie voerde het onafhankelijk onderzoeksbureau IDEA Consult een kwalitatieve studie uit om te analyseren wat de ervaringen zijn met betrekking tot de monitor en het gebruik van het centrale platform door de lokale besturen. De resultaten van dit ervaringsonderzoek zijn naast de eigen bevindingen van het projectteam gelegd.

Opmerkelijk is dat deelname en gebruik van de lokale vrijetijdsmonitor een ambtelijke beslissing is. Zo is er een geringe betrokkenheid vanuit het lokale politieke niveau. Dat kan beter door bijvoorbeeld meer op maat van het politieke niveau over dit initiatief te communiceren. Verder is er een plan van aanpak nodig voor een duurzaam engagement na het wegvallen van de rapporteringsplicht bij diverse databronnen. Een volgende deelname zal bij veel lokale besturen ook afhangen van meer duidelijke definities en een hogere relevantie van de indicatoren. Vele respondenten vonden dat het algemene overzicht dat wordt geboden, te weinig concrete aanleiding geeft om de resultaten op lokaal niveau te bespreken of in de eigen werking te gaan gebruiken. Er zal worden onderzocht of er via een meer diepgaande, thematische aanpak kan worden gewerkt aan een verhoogde lokale relevantie.

Uit de analyse blijkt een impliciete drempel met betrekking tot de datageletterdheid van lokale besturen. Het vertrouwen in data, zelfs de eigen vrijetijdsdata, en hoe hier mee om te gaan tijdens een vergelijking met andere lokale besturen, is in vele gemeenten nog niet voldoende hoog om de benchmarkingsmogelijkheden van de vrijetijdsmonitor tot hun recht te laten komen. De lokale vrijetijdsmonitor staat hier als monitoringstool echter niet alleen in en kan hopelijk een katalysator worden voor de standaardisering en de verhoogde kwaliteit van beschikbare vrijetijdsdata.

Om de belangrijkste pijnpunten te verhelpen, stelde de administratie meteen een verbetertraject op. Daarbij heeft het projectteam de stuurgroep van de monitor een reeks concrete verbeteracties voorgelegd. Die verbeteracties zijn een rechtstreeks resultaat van de evaluatie en zijn gekoppeld aan de initiële doelstellingen, alsook aan enkele nieuw benoemde doelstellingen. De stuurgroep werd gevraagd om deze verbeteracties te prioriteren. Op basis van deze prioriteiten schrijft het projectteam nu een beslissingsvoorstel uit om dit najaar met een aantal belangrijke acties aan de slag te gaan om zo de monitor te kunnen optimaliseren.

2. 30 lokale besturen werden op locatie of, wegens de COVID19-uitbraak, live middels Skype of Microsoft Teams geïnterviewd. Die interviews verliepen met een interviewleidraad die voldoende ruimte gaf aan de respondenten om eigen accenten te leggen. De steekproef werd als volgt samengesteld: om te beginnen gaf de administratie het onderzoeksbureau een longlist met potentiële steden en gemeenten die in de loop van het invoerproces niet of nauwelijks gehoord werden. Bij de verdere keuze voor gemeenten werd rekening gehouden met het inwonerstal van de gemeente en de mate waarin de gemeente in kwestie gegevens aan de vrijetijdsmonitor leverde. Bovendien werd ook rekening gehouden met de geografische spreiding van de gemeenten over de vijf Vlaamse provincies.

Tabel 1 geeft een geanonimiseerd overzicht van de gemeenten in de steekproef. Voor het eerste criterium werd een onderscheid gemaakt tussen kleine gemeenten (<12.000 inwoners), middelgrote gemeenten (<37.000 inwoners), en grote gemeenten (<118.000 inwoners). Voor het tweede criterium werd een onderscheid gemaakt tussen de bevraging uit 2018 goed ingevuld, deels ingevuld en niet ingevuld.

Tabel 1: Steekproefvoorstel

	Klein	Middel	Groot
Goed	3	3	3
Deels	4	4	5
Niet	3	3	3

De respondenten geven aan dat de vrijetijdsmonitor een nuttig instrument is voor de meerjarenplanning en hun omgevingsanalyse, alsook ad hoc voor opdrachten rond specifieke thema's. De monitor wordt dan vooral gehanteerd door ambtenaren die het gesprek met het lokale politieke niveau willen voeren en objectiveren. Veel van de respondenten wijzen echter op een gebrek aan relevantie van de cijfers voor de benchmark als niet alle gemeenten de monitor even goed en volledig invullen. Zij suggereren dan ook werk te maken van een breder draagvlak om het monitoringsinstrument performant te maken. Blijkt nog dat lokaal vaak niet de juiste condities aanwezig zijn voor een data-gedreven (vrijetijds-)beleidsontwikkeling, waardoor de lokale vrijetijdsmonitor zijn gebruikswaarde nog niet optimaal heeft kunnen bewijzen.

3. De huidige indicatorenlijst zal met diens definiëringen en typeringen herzien worden, bijgevolg ook de vragenset die de volgende bevragingronde richting de lokale besturen gaat. Bijkomend nam ik begin dit jaar de beslissing voor de stopzetting van de exhaustieve sectorale registratiesystemen BIOS en CCinC opdat een beperkte set van kernindicatoren aangaande bibliotheken, cultuur- en gemeenschapscentra kan worden ingekanteld in de lokale vrijetijdsmonitor. Binnen dit inkantelingstraject worden bestaande platformen en diensten geanalyseerd zodoende meer data uit externe bronnen op te kunnen halen. De administratie heeft hierover momenteel gesprekken lopen met entiteiten binnen de Vlaamse en federale overheid, alsook met sectorale organisaties. De analyse betreffende een geautomatiseerde data-overdracht kadert niet alleen binnen de zogenaamde planlastminimalisatie, het situeert zich tevens in de voorziene opdracht om de monitoringtool accuraat en zo relevant mogelijk te maken.